

ΤΗΝ 1Η ΜΑΪΟΥ ένα ποιητικό α-στέρι έπεσε πριν από 100 χρόνια στη Μονεμβασιά της Λακωνίας, ο Γιάννης Ρίτσος, ο κατεξοχήν ποιητής της Ρωμοσύνης, αλλά πέρα και πάνω από όλα να ξεχειλίζει από ποίηση και οίστρο. Ένας ποιητής ποταμός. Πλατύς και βαθύς. Να κατηφορίζει από τις ρίζες της Ρωμοσύνης και να αγκαλιάζει τη θάλασσα της Οικουμένης. Πετούμενα πουλιά τα ποιήματά του να κελαηδούνε το τραγούδι του ανθρώπου. Με μια τρυφερή ευαισθησία και μια θαρραλέα συμπαράσταση. Με φλογέρα και με λύρα. Με σφιγμένη καρδιά, με αετίσια τη ματιά. Στο κέντρο το πρόσωπο. Με όλους μαζί και μόνο. Με μια θλίψη και μια αγερωχία. Ένας αδύναμος Δαβίδ, που βάλθηκε να νικά το Γολιάθ. Σκαμμένο από τις κακουχίες και πάντα θαλερό. Ορθάνοιχτα μάτια σπινθηροβόλουν. Τον αντικρύζεις και θαρρείς σαν να βλέπεις κάποια αγιογραφία από κείνους τους πρώτους Οσιομάρτυρες που θυμίζουν τη μορφή του Χριστού, με το ένα χέρι να ευλογεί και με το άλλο να κρατεί το φραγγέλιο. Ακούς τη φωνή του να βγαίνει από τα βάθη της ψυχής απαλή σαν χάδι και βαριά σαν αλήθεια και ψυχανεμίζεται μαζί της με ένα τρέμισμα της δικής σου καρδιάς. Δεν μπορεί, αυτός πρέπει να είναι ο ποιητής, αυτός είναι.

ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ο Γιάννης Ρίτσος είναι ο «ποιητής της Ρωμοσύνης». Πόσοι όμως γνωρίζουν τον

Απόψεις

Γράφει η Δέσποινα Μπαχά

Ρίτσο του χρωστήρα, τον ποιητή της πέτρας και του ξύλου, που μπόρεσε να μετατρέψει ακόμα και τα χρόνια της εξορίας του στη Γυάρο σε πηγή έμπνευσης και δημιουργίας; Μια λιγότερο γνωστή πτυχή του ποιητή ξεδιπλώνεται μέσα σε ένα λεύκωμα με τίτλο «Γιάννης Ρίτσος –Εικαστικά». Το λεύκωμα αποκαλύπτει πως ο Γιάννης Ρίτσος έδινε πνοή στα ταπεινά της φύ-

γο στο λεύκωμα: «Πάντα μου άρεσαν οι πέτρες για τους χρωματικούς τους συνδυασμούς και τα φυσικά τους σχέδια. Τις μάζευα, τις περνούσα με λάδι ή αντέγραφα τα σχέδια που σχημάτιζαν. Όταν όμως βρέθηκα εξόριστος στη Γυάρο, όπου βέβαια δεν υπήρχαν ούτε τελάρα ούτε ακουαρέλες ούτε λαδομπογιές, έψαχνα για πέτρες με ανώμαλες επιφάνειες και τις ζωγράφι-

ναι γεμάτη γραμμές θαρραλέες, αλλά και χρώματα και ύλες και αισθήσεις». Πράγματι το ποιητικό του έργο είναι τόσο τεράστιο, που δεν έχει προηγουμένως στην Ελληνική Γραμματεία. Θα ήταν μάταιο να επιχειρήσουμε σε τόσο μικρό χώρο την καταγραφή της πληθώρας των ποιημάτων του, γιατί είναι ο μόνος ποιητής όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο που μπόρεσε με τον ίδιο ποιητικό οίστρο και καθόλου σε βάρος της ποιότητας να εκδώσει τρία και τέσσερα ποιητικά βιβλία την ίδια χρονιά. Το έργο του είναι τεράστιο σε έκταση. Γιατί μαζί με το καθαυτό δικό του ποιητικό έργο, απλώνεται και ένα μεγάλο μεταφραστικό, που είναι μια δεύτερη δημιουργία του.

Ποιητικό Αστέρι

σης. Πάνω σε πέτρες αποτύπωνε ωραία κορίτσια και αθλητικά αγόρια με ελληνικές κατατομές, εμπνευσμένες από την αρχαία αγγειογραφία. Από τις γερασμένες ρίζες των δέντρων προβάλλουν μαρτυρικές φυσιογνωμίες, που ανακαλούν τα πάθη της γενιάς του. Άλλωστε ο ίδιος ο Ρίτσος γράφει σαν επίλο-

ζα. Το κάθε υλικό έχει τα δικά του χαρακτηριστικά, εμπνέει διάφορες μορφές. Οι ρίζες υποβάλλουν μια αγριότητα. Τα κόκκαλα και οι πέτρες το κάλλος ή την ελεγειακότητα. Και η ευτυχία στην τέχνη περιέχει πολύ συχνά ένα στοιχείο ελεγειακό».

ΕΓΡΑΦΕ ο Γιάννης Τσαρούχης για τις εικαστικές ανησυχίες του ποιητή, ήδη από το 1981: «Δεν με ξαφνιάζει το ότι ο Ρίτσος σχεδιάζει ή ζωγραφίζει ή ελευθερώνει από τις πέτρες και τις ρίζες των καλαμιών το κρυμμένο πνεύμα τους, το αόρατο και κρυμμένο μυστικό τους. Η ίδια η ποίησή του εί-

ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ μετά από τη γέννησή του, ο Γιάννης Ρίτσος μένει το πιο διάσημο όνομα όχι μόνο του ελληνικού, αλλά και του παγκόσμιου ποιητικού λόγου. Σημαίνει τούτο ότι το ποιητικό του έργο είναι το περισσότερο διαβασμένο, το πιότερο αγαπημένο, το πιότερο ζωντανό. Η ποίησή του ήταν γεμάτη από Ελλάδα και έφτασε όχι μόνο σε όλες τις γωνιές της πατρίδας μας αλλά και του πλανήτη και έγινε με τη μουσική του Μίκη Θεοδωράκη τραγούδι στα χείλη του απλού Έλληνα, κουβάλησε την αγωνία του απλού ανθρώπου και τα όνειρα για την ανάσταση της πατρίδας μας, τα όνειρα για την ανάσταση του κάθε ανθρώπου, που μπορεί η ποίησή του να ανθίσει στο θερμοκήπιο μιας Πανανθρώπινης Ειρήνης.

Παρουσίαση του βιβλίου “Migrant workers & Ethnic Communities”

Είναι γνωστός ο Γιώργος Ζάγκαλης από τις Επιτροπές, τα συνδικάτα, το ραδιόφωνο και πολλές άλλες δημόσιες δραστηριότητες. Μέσα στην όλη του δημόσια προσφορά έγραψε το βιβλίο που θα παρουσιαστεί την προσεχή Κυριακή στην Κυπριακή Κοινότητα από τον Άθα Ρόρη, τον Δρ. Βρασίδα Καραλή και την Γιώτα Κριλή στις 4.30 το απόγευμα. Είναι ένα μεγάλο βιβλίο 600 περίπου σελίδων, που περιλαμβάνει 23 κεφάλαια.

Είναι ένα σπουδαίο βιβλίο. Σ' αυτό ο Γιώργος Ζάγκαλης περιγράφει τους αγώνες των μεταναστών για τα δικαιώματά τους, των εργατών για εργασία και καλύτερες συνθήκες ζωής, των γυναικών, των γονιών και μαθητών για καλύτερα σχολεία και ευκαιρίες για σωστή εκμάθηση της Αγγλικής και των εθνοτικών γλωσσών στα δημόσια σχολεία της χώρας.

Ο Γιώργος Ζάγκαλης ήρθε στην Αυστραλία το 1950 ως νεαρός 19χρονος μετανάστης. Ήταν ενθουσιώδης και πίστευε ότι ο κόσμος μπορούσε ν' αλλάξει προς το καλύτερο. Για να το πετύχει αυτό μαζί με άλλους, έγινε μέλος στο Δημόκριτο και επίσης μέλος του ΚΚΑ. Πολύ σύντομα μετά την άφιξή του αγωνίστηκε με τους συντρόφους του ενάντια στο δημοψήφισμα που οργάνωσε ο τότε πρωθυπουργός Μέντζις για να θέσει το Κομμουνιστικό Κόμμα και την κομμουνιστική ιδεολογία εκτός νόμου. Το δημοψήφισμα εκείνο, το 1951, με την πλειοψηφία του Αυστραλιανού λαού απέτυχε και αυτό ήταν μια νίκη για τους δημοκρατικούς θεσμούς, για τους συνδικαλιστές και για τους προοδευτικούς μετανάστες, που σε αντίθετη περίπτωση πολλοί μπορούσαν ν' απειλούνταν και με απέλαση από την

Αυστραλία.

Στο βιβλίο ο Ζάγκαλης περιγράφει τους αγώνες ελληνοαυστραλέζων γυναικών που διακρίθηκαν με τη δράση τους και την προσφορά τους σε πολλούς τομείς της δημόσιας ζωής. Περιγράφει επίσης την ιστορία μιας παροικιακής εφημερίδας, το πώς ξεκίνησε ως μια συλλογική προσπάθεια αριστερών ελληνοαυστραλών της περιόδου του 1950 και πώς ξέφυγε από τον συλλογικό έλεγχο και ιδιωτικοποιήθηκε. Περιγράφει ακόμη ο Γιώργος Ζάγκαλης τους αγώνες των εργατών με τα συνδικάτα για βελτίωση των όρων εργασίας των μεταναστών και της εργατικής τάξης γενικότερα.

Περιγράφει επίσης τους αγώνες που ο ίδιος και πολλοί άλλοι έκαναν για την απόκτηση της Αυστραλιανής υπηκοότητας. Στις δεκαετίες του 1950 και 1960 πολλοί έλληνες αποκλείστηκαν από την απόκτηση της υπηκοότητας και έπρεπε να περιμένουν μέχρι το 1973 να διακαιωθούν οι αγώνες τους με τον πρωθυπουργό Γκοφ Ουίτλαμ και τον Υπουργό Μετανάστευσης Αλ Γκράσμπι.

Το βιβλίο του Γιώργου Ζάγκαλη είναι ένα σπουδαίο βιβλίο που επιχειρηματολογεί για μια δικαιότερη Αυστραλία για όλους, είτε αυτοί είναι οι ιθαγενείς, είτε είναι μετανάστες από διάφορες χώρες. Επιχειρηματολογεί για μια πιο ανοιχτή πολυπολιτισμική Αυστραλιανή κοινωνία, όπου όλοι οι κάτοικοι της Αυστραλίας θα έχουν το δικαίωμα εργασίας, προστασίας της υγείας τους, να σπουδάζουν στα σχολεία την Αγγλική και τις γλώσσες των Κοινοτήτων τους, όπου όλοι θα έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν και να λαμβάνονται υπόψη.

MODERN GREEK THEATRE OF AUSTRALIA

Μια θεοπάλαβη κωμωδία

ΣΥΜΠΕΘΕΡΟΙ ΑΠΟ ΤΑ ΤΙΡΑΝΑ

Θανάσης Παπαθανασίου + Μιχάλης Ρέππας
Σκηνοθεσία: Θανάσης Μακρυγιώργος

- Παρασκευή: 8 Μαΐου: Βραδινή 8.00
- Σάββατο: 9 Μαΐου: Απογευματινή 4.30 Βραδινή 8.00
- Κυριακή: 10 Μαΐου: Απογευματινή 3.00

ΜΑΝΤΟΥΡΙΔΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ
142 Addison Rd, Marrickville

12760

- Χαμός στην Αθήνα!!!
- Πάνω από 4000 θεατές στην Μελβούρνη!!!
- Τώρα και στο Σύδνεϋ...!

Κρατήσεις θέσεων: 0419 543 163
Εισιτήρια: \$27 κανονικά και \$22 τα μειωμένα